

Usuwanie i generowanie zacięć

broni palnej krótkiej

asp. Marcin Załuga

Zakład Interwencji Policyjnych CSP

asp. Robert Czyżewski

Zakład Interwencji Policyjnych CSP

Każdy policjant kończący szkolenie zawodowe podstawowe musiał osiąść umiejętności rozpoznawania przynajmniej 4 rodzajów niesprawności broni palnej krótkiej: niewypału, przekoszenia naboju, niedomknięcia komory naboju, przytrzaśnięcia (zakleszczenia) łuski.

Wiedza ta, zarówno pod kątem teoretycznym, jak i praktycznym, jest kształtowana i sprawdzana przez cały okres trwania szkolenia w ramach testów, egzaminów czy odpowiedzi ustnych.

Umiejętność rozpoznawania typów niesprawności broni palnej może stanowić „być albo nie być” dla funkcjonariusza, który zostanie zmuszony do jej użycia. Dlatego ważniejsze niż recytowanie objawów i powodów powstania np. przekoszenia naboju powinny być praktyczne umiejętności usuwania niesprawności.

Ponadto od roku 2023 weszło w życie zarządzenie nr 2 Komendanta Głównego Policji w sprawie organizacji wyszkolenia strzeleckiego policjantów, nakazujące, by w ramach sprawdzianów ze strzelań z broni palnej krótkiej przeprowadzić „sprawdzenie umiejętności z zakresu [...] sposobu usuwania zacięć¹”. Mimo zmiany aktu prawnego w 2024 r. analogiczny zapis nadal jest w mocy² i wymaga od instruktorów strzelań policyjnych sprawdzania wiedzy w powyższym zakresie wśród policjantów odbywających strzelania programowe.

Dlatego właśnie w tym artykule po krótko przybliżymy zacięcia mogące wystąpić w broni palnej krótkiej oraz zaprezentujemy, jak przy pomocy amunicji szkolnej je wygenerować, by przeciwyczyć umiejętności praktyczne w ich rozpoznawaniu i usuwaniu.

1. Usuwanie zacięć a technika i taktyka strzelecka

Usuwanie zacięcia w warunkach bojowych ma wiele cech wspólnych z procedurą awaryjnej wymiany magazynka. Dotyczy to ściągania broni w tzw. wysokiej przestrzeni roboczej, utrzymywania palca wskazującego ręki dominującej

poza kabłąkiem, ogólnej dynamiki czynności oraz zapewnienia sobie bezpieczeństwa osobistego w momencie, gdy nie możemy prowadzić ognia w kierunku zagrożenia.

Wysoka przestrzeń robocza znajduje się blisko klatki piersiowej, pomiędzy górnym wcięciem mostka a nosem strzelca.

Pozwala ona na szybkie, krótkie ruchy oraz – mimo skupienia wzroku strzelca na elementach broni (zamku, komorze naboju, ew. wskaźnikach na broni) – na zachowanie peryferyjnego widzenia umożliwiające jednocześnie wykonywanie czynności z bronią i pośrednią obserwację przestrzeni przed strzelającym.

Nadmierne opuszczenie broni, najczęściej na linię sutkową lub jeszcze niżej, zmusza strzelającego do opuszczenia głowy i ogranicza widzenie. Tym samym zdolność policjanta do obserwacji zagrożenia, zmniejszona już w wyniku „widzenia tunelowego” podczas sytuacji stresującej, zostaje jeszcze dodatkowo ograniczona z powodu samej anatomii człowieka, bowiem wał czołowy, będący wybrzuszeniem kości czołowej, blokuje linie wzroku „na wprost”. Ponadto patrzenie „w górę” przy użyciu samych gałek ocznych jest nieintuicyjne i męczące dla mięśni oka, o wiele wygodniejszym sposobem jest lekkie uniesienie głowy.

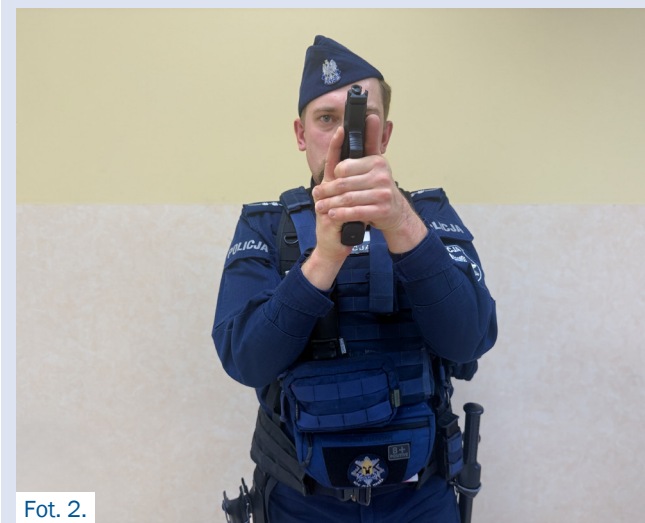
Utrata kontroli nad zagrożeniem lub miejscem potencjalnego pojawienia się takowego stanowi duże niebezpieczeństwo dla strzelca.

Jeśli niesprawność broni pojawiła się w miejscu, gdzie jest możliwość skorzystania z jakiegś osłony, funkcjonariusz powinien z niej skorzystać – analogicznie do sytuacji awaryjnej wymiany magazynka³.

ZACIĘCIA BRONI PALNEJ

Fot. 1.

Fot. 2.

Fot. 1–2. Prawidłowe ściągnięcie broni umożliwiające zarówno kontrolę broni, jak i peryferyjną kontrolę otoczenia.

Fot. 3.

Fot. 3. Błędne ściągnięcie broni powoduje utratę możliwości reagowania na zagrożenie podczas procedury usuwania niesprawności broni.

2. Podstawowe zacięcia broni palnej krótkiej i sposoby ich usuwania

Rozróżniamy 4 podstawowe zacięcia broni palnej:

- niewypał;
- przekoszenie naboju;
- niedomknięcie komory naboju;
- przytrzaśnięcie (zakleszczenie) łuski.

Wszystkie te niesprawności są możliwe do usunięcia przez strzelającego w trakcie działania na broni i nie wymagają dodatkowych narzędzi (wycior, multitool etc.), a jedynie sprawności manualnej i umiejętności rozpoznania objawów każdego z nich.

Procedurę przywracania sprawności broni można podzielić na 2 fazy:

- **faza analizy** – polega na rozpoznaniu objawów w momencie braku zjawiska strzału, tj. cofnięty zamek, widoczna lufa, rozryglowana komora naboju;
- **faza usunięcia** – faktyczne zastosowanie odpowiedniej techniki, by usunąć niesprawność i móc oddać kolejny strzał, jeśli sytuacja taktyczna tego wymaga.

Usunięcie każdego z niżej wymienionych zacięć rozpoczynamy od zdjęcia palca z języka spustowego oraz ściągnięcia broni w strefę „wysokiej kontroli”. Możliwe jest wykonanie tego z równoczesnym uniesieniem wylotu lufy, tak by już w trakcie ściągania broni móc sprawdzić stan komory naboju.

2.1. Niewypał

Objawy:

- komora naboju prawidłowo zaryglowana;
- brak zjawiska strzału po naciśnięciu na język spustowy.

Fot. 4.

Fot. 4. Widok niewypału.

Sposób usunięcia:

- 1) energicznie dobić dłonią ręki wspomagającej magazynkę znajdującą się w chwycie broni;
- 2) dynamicznie przeladować broń celem wyrzucenia z komory naboju wadliwego naboju.

Fot. 5.

Fot. 6.

Fot. 7.

Fot. 5–7. Procedura usunięcia niewypału: kontrola, dobij magazynek, przeladuj.

2.2. Niedomknięcie komory nabojeowej

Objawy:

- luźny język spustowy;
- zamek delikatnie cofnięty;
- widoczna kryza łuski w oknie komory nabojeowej;
- lufa delikatnie wystająca poza obrys zamka (dot. pistoletów bez zewnętrznego gwintu lufy).

Sposób usunięcia: energicznie dobić dłonią ręki wspomagającej tylną część zamka.

UWAGA! Przy pistoletach kurkowych (seria CZ, REX, USP etc.) energicznie dobić dłonią ręki wspomagającej tylną część zamka nad kurkiem.

Fot. 8.

Fot. 9.

Fot. 8–9. Widok niedomknięcia komory nabojeowej.

Fot. 10.

Fot. 11.

Fot. 12.

Fot. 10–12. Procedura usunięcia niedomknięcia komory nabojeowej: kontrola, dobij zamek.

ZACIĘCIA BRONI PALNEJ

2.3. Przekoszenie naboju

Objawy:

- zamek znacznie cofnięty;
- luźny język spustowy;
- w komorze naboju widoczny nabój zablokowany pomiędzy szczękami magazynka a krawędzią komory naboju.

Sposób usunięcia:

- 1) złapać za tylną część zamka i odciągnąć go o ok. 2–3 mm, aby zwolnić nacisk na przekoszony nabój,
- 2) puścić zamek, by nabój został wprowadzony do komory naboju.

UWAGA! Może powstać zacięcie w postaci niedomknięcia komory naboju przez zbyt małą energię wracającego zamka. Nie jest błędem automatyczne dobitcie tylnej części zamka.

Fot. 13.

Fot. 14.

Fot. 13–14. Widok przekoszenia naboju.

Fot. 15.

Fot. 16.

Fot. 17.

Fot. 18.

Fot. 15–18. Procedura usunięcia przekoszenia naboju: kontrola, lekko cofnij zamek, puść zamek.

2.4. Przytrzaśnięcie (zakleszczenie) łuski

Objawy:

- zamek znacznie cofnięty;
- widoczna łuska zablokowana w oknie zamka;
- luźny język spustowy.

Sposób usunięcia:

- 1) obrócić broń oknem wyrzutu łusek do dołu;
- 2) dłonią ręki wspomagającej cofnąć minimalnie zamek, żeby odblokować nacisk na łuskę, puścić zamek, gdy łuska wypadnie.

UWAGA! Może powstać zacięcie w postaci niedomknięcia komory nabojeowej przez zbyt małą energię wracającego zamka. Nie jest błędem automatyczne dobitcie tylnej części zamka.

Fot. 19.

Fot. 20.

Fot. 19–20. Widok przytrzaśniętej łuski.

3. Nietypowe niesprawności broni palnej krótkiej

Oprócz zacięć w broni palnej krótkiej mogą wystąpić również zablokowania – niesprawności możliwe do usunięcia przez strzelającego, lecz wymagające od niego większej wiedzy, a niekiedy też dodatkowych narzędzi, jak wycior, multitool etc. Jedną z takich nietypowych niesprawności jest tzw. *Double Feed* (ang. podwójne załadowanie). Objawia się nabojem bądź łuską w komorze nabojeowej i kolejnym nabojem dociskany przez zamek.

Może ono się pojawić w momencie, gdy łuska w wyniku strzału pęcznieje i przykleja się do wewnętrznej ściany komory nabojeowej, a pazur wyciągu jest za słaby, by ją wyciągnąć. Drugim przypadkiem jest wynik nieprawidłowego usunięcia zacięcia polegającego na niedomknięciu komory nabojeowej,

Fot. 24.

Fot. 25.

Fot. 24–25. Widok podwójnego załadowania.

Fot. 21.

Fot. 22.

Fot. 23.

Fot. 21–23. Procedura usunięcia przytrzaśnięcia łuski: kontrola, obróć broń, lekko cofnij zamek, puść zamek.

ZACIĘCIA BRONI PALNEJ

gdy operator broni zamiast uderzeniem doryglować zamek broni, postanowi ją przeładować, dosyłając kolejny nabój.

Sposób usunięcia:

- 1) naciskając ręką dominującą dźwignię wypięcia magazynka, wyszarpnij magazynek z chwytu broni;
- 2) podepnij wyszarpnięty magazynek;
- 3) przeładuj broń, by pozbyć się pustej łuski z komory nabojojowej.

Jeśli zablokowanie nastąpiło w wyniku błędnego usunięcia niedomknięcia komory nabojojowej, odstępuje się od przeładowania broni

Fot. 26.

Fot. 27.

Fot. 28.

Fot. 29.

Fot. 30.

Fot. 26–30. Procedura usunięcia podwójnego zablokowania: kontrola, wypnij magazynek, podepnij magazynek, przeładuj broń.

4. Generowanie zacięć przy użyciu amunicji szkolnej, tzw. zbijków

Generowanie każdego z zacięć w broni palnej krótkiej wymaga przynajmniej 2 sztuk amunicji szkolnej (tzw. zbijków). Zaleca się stosowanie takiego rodzaju amunicji, w którym łuska i pocisk stanowi jeden element odlany z metalu. Zbijaki „rozdzielne” szybko ulegają uszkodzeniu w wyniku wpychania pocisku w łuskę, co

doprowadza do stopniowego niszczenia zarówno samej amunicji, jak i do rysowania komory nabojojowej, natomiast zbijaki w całości wykonane z plastiku pękają i mogą utknąć w lufie.

4.1. Generowanie zacięcia w postaci niewypału

- 1) załaduj magazynek minimum 2 sztukami amunicji;
- 2) podepnij magazynek do chwytu broni;
- 3) przeładuj broń energicznym ruchem.

Fot. 31.

Fot. 32.

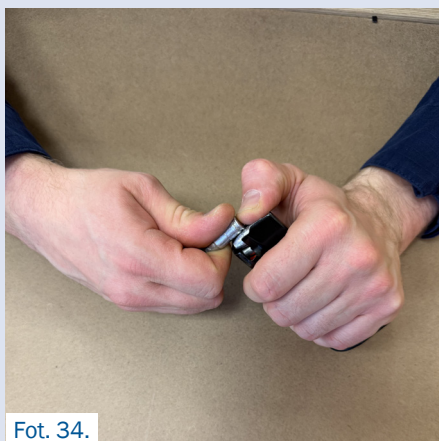

Fot. 33.

Fot. 31–33.
Procedura generowania niewypału.

4.2. Generowanie zacięcia w postaci niedomknięcia komory nabojeowej

- 1) załaduj magazynek minimum 1 sztuką amunicji;
- 2) zatrzymaj zamek broni w tylnym położeniu;
- 3) wsuń nabój bezpośrednio w komorę nabojeową;
- 4) powoli zwolnij zamek w położenie przednie tak, by pazur wyciągu oparł się o kryzę naboju;
- 5) podepnij magazynek do chwytu broni.

Fot. 34.

Fot. 35.

Fot. 36.

Fot. 34–38. Procedura generowania niedomknięcia komory nabojeowej.

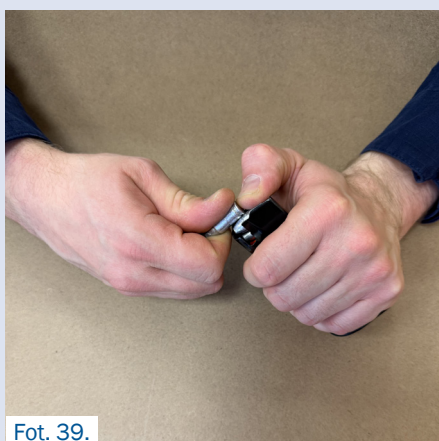
Fot. 37.

Fot. 38.

4.3. Generowanie zacięcia w postaci przytrzaśnięcia (zakleszczenia) łuski

- 1) załaduj magazynek min. 2 sztukami amunicji;
- 2) podepnij magazynek do chwytu broni;
- 3) energicznie przeładuj broń;
- 4) delikatnie cofnij zamek, tak by nie wyrzucić naboju z komory nabojeowej i w powstałej szczelinie umieść pustą łuskę (prostopadle lub równoległe do osi lufy).

Fot. 39.

Fot. 40.

Fot. 41.

Fot. 42.

Fot. 39–42.
Procedura generowania przytrzaśnięcia łuski.

ZACIĘCIA BRONI PALNEJ

4.4. Generowanie zacięcia w postaci przekoszenia naboju

- 1) załaduj magazynek minimum 2 sztukami amunicji;
- 2) podepnij magazynek do chwytu broni;
- 3) powoli odciągnij zamek broń w tylne położenie do momentu, aż dosyłacz (dolna część zamka) zaczepi o początek kryzy pocisku (nabój delikatnie się uniesie i może wystąpić ciche kliknięcie);
- 4) powoli zwolnij zamek, wprowadzając nabój i opierając go o górną krawędź komory naboju.

Fot. 43.

Fot. 46.

Fot. 48.

Fot. 44.

Fot. 45.

Fot. 47.

Fot. 43–48.
Procedura generowania
przekoszenia naboju.

4.5. Podwójne załadowanie
(Double Feed)

- 1) doprowadź broń do zacięcia nie-
domknięcia komory naboju;
- 2) pochylając lufę, przeładuj broń.

Fot. 49.

Fot. 50.

Fot. 49–55. Procedura generowania
podwójnego załadowania.

Fot. 51.

Fot. 52.

Fot. 53.

Fot. 54.

Fot. 55.

Fot. 49–55.
Procedura generowania
podwójnego załadowania.

Zdj. 1–55. R. Czyżewski.

5. Sposoby sprawdzania wiedzy słuchaczy z zakresu usuwania niesprawności broni

Z racji wejścia w życie wspomnianego wcześniej zarządzenia nr 2 instruktorzy strzelań mają obowiązek przeprowadzić w swoich jednostkach sprawdzenie wiedzy zarówno z budowy przydzielonej policjantowi broni palnej, jak i z usuwania zacięć.

Wiedza teoretyczna w tym zakresie oczywiście przydaje się, lecz nie zastąpi umiejętności praktycznych, więc to właśnie na nich sprawdzenie wiedzy powinno się opierać. Przywołany akt prawny nie reguluje sposobu, jak sprawdzian ma zostać zorganizowany ani w jakiej formie, dlatego proponujemy poniższe sposoby jego przeprowadzenia, z pominięciem zwykłej „odpowiedzi ustnej”, która weryfikuje umiejętności w znikomym stopniu.

5.1. „Broń na stoliku”

Broń z przygotowanym zacięciem leży na stoliku. Osoba „sprawdzana” podchodzi do niego, podnosi broń, rozpoznaje zacięcie oraz usuwa je zgodnie z posiadanymi umiejętnościami.

5.2. „Ślepa próba”

Osoba ustawia się na stanowisku naprzeciwko celu (tarczy, sylwetki człowieka), zamyka oczy i wystawia ręce przed siebie. Instruktor wkłada jej w dłonie wcześniej przygotowaną broń z zacięciem. Po ściągnięciu języka spustowego policjant otwiera oczy, ściąga broń do siebie, usuwa niesprawność i oddaje kolejny strzał w kierunku zagrożenia.

W przypadku chęci sprawdzenia dynamiki usuwania niesprawności broni można zastosować limit czasowy mierzony od momentu otwarcia oczu do oddania strzału. W przypadku zacięć przyjęło się stosować limit 5 sekund, w przypadku zablokowania broni – 8 sekund.

¹ § 19 ust. 2 zarządzenia nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie organizacji wyszkolenia strzeleckiego policjantów (Dz. Urz. KGP poz. 9).

² § 9 ust. 2 zarządzenia nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 stycznia 2024 r. w sprawie wyszkolenia strzeleckiego policjantów (Dz. Urz. KGP poz. 2).

³ *Wyszkolenie strzeleckie. Wybrane techniki posługiwania się bronią palną krótką*, „Materiały Dydaktyczne” nr 220, Legionowo 2024, s. 51–52.

Summary

Handgun malfunctions – clearing and simulations

The article addresses the principles of identifying and clearing handgun malfunctions in the police training. It presents four basic types of firearm malfunctions and the methods for efficiently resolving them in tactical conditions. It emphasizes the importance of operating in the so-called high ready workspace and the need for practical skill development, including deliberately inducing malfunctions using training ammunition. Overall, it highlights that quickly restoring a firearm to operational condition is crucial for an officer's safety.

Tłumaczenie: Robert Czyżewski